

№ 108

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela, dnia 18 kwietnia 1920 roku.

REDAKCJA
w ŁODZI,
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 23.

Cena prenumeraty:
w ŁODZI
Kwartalnie Mk 55.00
Miesięcznie „ 12.00
za roznośnienie
60 fen. miesięcznie
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 45.00
Miesięcznie „ 15.00
Po za Łodzią egz. 55 f.
w Ameryce 1/2 dolara
miesięcznie.

Kalendarzyk:
Niedziela 18 Bogumila,
Poniedziałek 19 Tymona
Wtorek 20 Sulpicjusza

Z Warszawy i z biur ogłoszeniowych ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem m 2.50 w tekście m. 5. za tekstem 2 mk. makrologi mk 1.50 za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 40 fen. za wyraz komunikaty mk. 5.—. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i makrologi i tylko na 2, 4, lub 6 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIEŁZU u p. Lacha, Kłost.

ZAWIADOMIENIE

1176—1.

We wtorek dnia 13 kwietnia 1920 r. otwartą została w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 105.

KSIĘGARNIA

i SKŁAD NUT

p. I. M. ARCT i S-ka

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Księgarnia otrzymała przedstawicielstwo Wydawnictw M. Arcta w Warszawie i Księgarni Wojskowej Ministerstwa Spraw wojskowych. Kierownictwo fachowe objęli członkowie zarządu: Czesław Witkowski i Ignacy Zamcznik.

KUPUJTE stare polamane ZĘBY

Jak również

stare polamane złoto,

PŁACĘ NAJWYŻSZE CENY.

Zastać można o godz. 2-jej pp. i 8-jej wiecz.

Piotrkowska 112 m 3

JONECZKO.

WÓDKI POZNANSKIE
PO STARYCH CENACH
POLECA 1918—2.
DOM HANDLOWY
S. BIELIŃSKI i S-ka
Skład przy ul. Karola Józefa
Telefony Nr 298 i 285.

Węgry dążą do sojuszu z Polską.

Pisze o tem obszernie i gorąco prasa węgierska.

W ostatnich tygodniach dosyć dużo artykułów ukazało się na szpaltach dzienników węgierskich, omawiających stosunki polsko-węgierskie. Dużo sympatii jest w nich dla Polaków, do których zwracają się Węgrzy w ciężkiej niedoli, spodziewając się, że Polska zrozumie ich położenie i interesy polsko-węgierskie, wynikające ze stosunków geograficznych i gospodarczych i wzmacnionych przez tradycje wspólne. (O sprawach równoległości linii politycznej obu narodów w wielu bardzo wypadkach, pisaliśmy już swego czasu w artykule „Polska a Węgry”. — Red.)

Bardzo gorąco zajął się tą sprawą „Ebredő Magyarország”, jeden z organów narodowo-chrześcijańskich. W artykule p. t. „Przyjaźń polsko-węgierska”, pisze, że nie wystarczy stwierdzać, jak bardzo się kochamy z naszymi braćmi Polakami, nie wystarczy przytaczać błyskotliwe reminiscencje z romantycznego okresu naszej przeszłości. „W braterstwie i przyjaźni żyliśmy i żyjemy do dzisiaj, ale tę przyjaźń i to braterstwo trzeba umocnić, utrwalić i urzeczywistnić wzajemnym oparciem i świętym uczuciem wspólnej pracy”.

„Omawiając wspólne sprawy gospodarcze i potrzebę wymiany wytworów polskich i węgierskich,

wyraża nadzieję, że będziemy się wybornie rozumieli i połączymy się w naszym współżyciu jak najściślejszymi węzłami. Z innego punktu widzenia zajmuje się sprawą stosunków polsko-węgierskich A. Péthoe, w artykule p. t. „Polacy a Węgrzy”.

Pod grozą wrogów Węgier, przez wszystkich opuszczony, wyciąga ramiona o pomoc do swej dawnej siostrzycy, Polski, z którą niegdyś dzielił chwałę, martyrologię i nieszczęścia. Azali dostyszą i pojmą w Warszawie, co mówi burzliwy poszum jodeł karpaczkich i jęk wichru, hulającego w dolinach pomiędzy Dunajem a Cisą? Czy przypomniał tam sobie, że niegdyś tylko w węgierskich sercach były oddźwięki na męki i żale Polaków i że sumienie ludzkości tylko przez Węgrów usta głos podniosło na świat cały, broniąc obezwładnionego, we krwi broczącego Orła Białego polskiego? Czy dusza Polski wypowie się przed arcopagiem Europy za Węgrami dzisiaj, kiedy im nawet skarżyć się nie wolno?”

Podobny ton ujawnia się w artykule barona Alberta Nyary'ego, gorącego przyjaciela Polaków: p. t. „Ubi es Polonia?” („Gdzie jesteś Polsko?”) w gazecie „Virtadat”. Znamienny jest ten artykuł z tego względu, bo charakteryzuje nastrój Węgier

wobec Polaków. Przez cały artykuł przesuwa się jakiś smętny żal, że ze strony polskiej nie słychać ani jednego pociągającego słowa dla Węgrów.

„Gdzie jesteś, Polsko? Dlaczego nie słyszymy, współczujących i pomocnych słów Polaków — dlaczego przynajmniej oni nie wywołują do nas przyjaznych dźwięków — teraz, gdy zewsząd grożą nam zaciśnięte pięści?”

Wyrażając potem radość, że Polska stała się potężnym państwem i że posiada silną armję, powołuje się na akcje komitetów węgierskich, które w czasie wojny żądały, aby parlament węgierski wypowiedział się za wskrzeszeniem wolnej i niepodległej Polski, poczem przypomina rozprawy w Sejmie węgierskim o sprawie polskiej. „W tej ciężkiej dla nas, dziejowej godzinie — pisze — gdy leżymy bezsilni na inkwizytorskiej ławie, gdy z żywego ciała naszego narodu wyrwają nam najżywniejsze części — gdzie jesteś, Polsko? A wszak Polska wie o tem najlepiej, jak strasznie boli rozdzielanie szponami wrogów, Gdzie jesteś Polsko, gdzie jesteś?”

Ten sam baron Nyary na wieść, że wielka część prasy polskiej żąda wspólnej granicy z Węgrami, napisał pełny entuzjazmu dla Polski artykuł p. t. „Ave Polonia!”, w którym wita Polskę, rozumiejącą, przez historję potwierdzoną tezę, że te dwa narody powinny iść razem. Węgry wtedy były potężne, kiedy Polska była ich sojusznikiem, Polska zaś wtedy była najsilniejsza, kiedy Batory był jej królem.

Ku Polsce zwraca się też artykuł gazety „Szozar”, który po przytoczeniu odezwy komitetu polskiego w Paryżu w roku 1831 do Węgrów, dziękującej za ich akcję komitetową, tak pisze: „Dużo zmieniło się od tego czasu, kiedy emigranci Polacy pisali te słowa dziękczynne. Dziś niepodległa Polska może być oświadczką w sprawie Węgier. Czy się to stanie w krótkim czasie, zobaczymy. Zobaczymy, czy zrozumieją polscy mężowie stanu, że los Polski najściślej jest związany z naszym?”

Dodać jeszcze należy, że na wiecu stętmogrodzian w Budepeszcie urządzono owację dla Polski, dając wyraz potrzebie sojuszu politycznego, gospodarczego i wojskowego pomiędzy Polską a Węgrami.

Wykrycie gniazda akcji bolszewickiej w Łodzi.

Na tropie. Aresztowanie 8 agitatorów komunistycznych. Dowody porozumiewania się ich z Rosją sowiecką.

— Aresztowanie komunistów. S) Komenda policji łódzkiej otrzymała przed kilku tygodniami wiadomość, że w obrębie 10-go Komisarjatu organizują zebrania potajemne komunistów.

Na razie jednak nie udało się policji dotrzeć do lokalu owych zebrań konspiracyjnych. Wyniki dłuższej obserwacji funkcjonariuszy policji, były bardzo pomyślne, gdyż wysledzono jednostki, które periodycznie zbierały się w lokalu przy ul. Nowo Zarzewskiej zajmowanem przez Józefa Ozińskiego. Po uruchomieniu od-

działu policji, otoczony dom wzmiankowany i urządzono obławę. Wkroczywszy do wnętrza mieszkania polioja znalazła tam 8 agitatorów komunistycznych, oddawna poszukiwanych przez władze policyjne i mających stały kontrakt z Rosją sowiecką. Podczas szczegółowej rewizji znaleziono odezwy antypaństwowe, korespondencje, oraz różne papiery kompromitujące. Aresztowanych z 10-go komisarjatu przeprowadzono do Urzędu Śledczego.

Łódź tworzy pogotowie przeciwstrajkowe.

Organizacja „Armji Pracy” dla przeciwdziałania strajkom politycznym.

a) Idąc za przykładem Warszawy i widząc konieczną potrzebę stworzenia na gruncie łódzkim nowej placówki, mającej na celu obronę ładu i porządku wewnętrznego, z inicjatywy pp. ks. prefekta szkół powszechnych J. Egerta, nauczyciela St. Puty, oraz obywateli A. Kupkego i A. Bielskiego powstała myśl założenia t. zw. „Armji Pracy”

Na pierwszym zebraniu organizacyjnym w lokalu Tow. śpiewaczego imienia Paderewskiego na Bałutach!

W zasadzie uchwalono projekt zrealizować jaknajrychiej i w tym celu wybrano ściślejszy komitet, złożony z inicjatorów oraz z p. Niemińskiego i pani J. Maciejewskiej. Komitet, któremu powierzono porozumienie się dla podjęcia wspólnej akcji, z instytucjami zawodowymi, oświatowymi, społecznymi i t. p. stojącymi na gruncie narodowym, wystosował odezwy, w których zaznaczył że wroga robota bolszewicka wewnątrz naszego kraju coraz częściej przejawiać się zaczyna, że bezrobocie i strajki polityczne to oręż wewnętrzny nieprzyjaciela Polski. Przeciwno tej niszczyielskiej organizacji należy wystąpić czynnie i stworzyć Pogotowie przeciwstrajkowe. Jestto nasz względem Ojczyzny święły obowiązek.

Na wezwanie Komitetu delegow to swoich przedstawicieli na zebranie w d. 15 b. m. w lokalu, Tow. śpiewaczego m. Paderewskiego

kilka instytucji między innymi Resursy Rzemieślniczej, koła P. M. Szk. i Stow. robotników Chrześcijańskich.

Na wniosek p. Piotrkowskiego uchwalono aby zwołać zebranie w Resursie Rzemieślniczej z udziałem liczniejszego grona osób.

Zapowiedziane zebranie odbyło się wczoraj, na którym obecni byli prócz inicjatora projektu członkowie zarządu Resursy z prezesem p. Władysławem Wagnerem na czele i grono stowarzyszonych, oraz delegacji różnych instytucji zawodowych i społecznych.

Projekt w ogólnych zarysach stworzenia „Armji Pracy” w Łodzi przedstawili p. ks. J. Egert i p. Puto. Idea ta trafiła do przekonania obecnych. Uznano jednak za wskazane i więcej celowe, aby nowa organizacja nie istniała jako instytucja samodzielna, lecz zgodnie z wnioskiem prezesa p. Wagnera, jako sekcja Resursy Rzemieślniczej, rządząca się autonomicznie.

Sekcja ta pod nazwą „Armja Pracy” ogniskować będzie wszelkie poczynania zmierzające do energicznego przeciwdziałania strajkom politycznym. Sprawami sekcji kierować będzie specjalny zarząd. Celem dokonania wybotu zarządu sekcji i przedstawienia szczegółowego planu działania „Armji Pracy” zwołana będzie w przyszłym tygodniu zebranie założycieli tej organizacji.

Wyrodney syn, który chciał udusić swego ojca.

Sąd Okręgowy, Wydział karny, na posiedzeniu publicznym rozpatrywał sprawę przeciwko Michałowi Sobierajowi, w następujących okolicznościach:

Około 7-let temu oddał Ludwik Sobieraj, zamieszkały we wsi Pruszkowiczki, gminy Lutomiernsk, całą swoją gospodaręk rolną na własność swemu synowi Michałowi, z zastrzeżeniem dla siebie i swej żony dożywocia przez korzystanie z części gruntu, utrzymanie krowy i dostarczanie alimentów. Na tle tych zobowiązań powstały między rodzicami a synem ciągle nieporozumienia do tego stopnia, że raz jeden przydusił Michał Sobieraj swego ojca Ludwika tak mocno

pierzyną, że go omal nie udusił. Na zasadzie powyższych danych został pociągnięty Michał Sobieraj do odpowiedzialności.

Na przewodzie sądowym wina podsądnego została udowodnioną. Sąd uznał Michała Sobieraja winnym tego, że pod wpływem silnego wzruszenia psychicznego dopuścił się czynów gwałtownych względem swego ojca, obrażającego nietykalność ciała i skazał go na sześć miesięcy więzienia i na zapłacenie kosztów i opłat sądowych.

Na zasadzie Amnestji z dnia 8 lutego 1920 r. karę zmniejszono o połowę.

KRONIKA.

— Z akcji plebiscytowej.

a) Na ostatnim posiedzeniu Komitetu plebiscytowego okręgu łódzkiego zlikwidowana została istniejąca dotychczas na gruncie naszego miasta ekspozytura Komitetu Warmińskiego. Pozostałe fundusze w ilości z górą 6,000 mk. przelane zostały przez prezesa ekspozytury, dyr. Świerczewskiego, do ogólnej kasy Komitetu. Zebraniem fundusze na listy, puszczono już w obieg, zajmują się w dalszym ciągu pp. Świerczewski i Lechowski, fundusze te jednak wpłyną do kasy ogólnej.

Wyznaczenie ostateczne granic Śląska nie będzie uzależnione od wyniku plebiscytu, lecz od woli koalicyjnej Rady najwyższej, przyczem brać wyc mają

pod uwagę warunki geograficzne i gospodarcze. Z tego powodu opinja polska winna przygotować się do energicznego wystąpienia na wypadek, jeśliby Rada najwyższa chciała pomimo pomyślnego dla Polski wyniku plebiscytu uszczuplić stan naszego posiadania na terenach plebiscytowych. Objęcie ostatecznie przyznanych na mocy plebiscytu terenów nastąpić ma po upływie miesiąca od chwili zapadnięcia uchwały Rady koalicyjnej.

Podczas omawiania sprawy organizacji Wielkiej kwesty plebiscytowej, wysunięto myśl urządzenia 3 maja manifestacyjnego pochodu narodowego i akademji pod hasłem plebiscytu. — Prócz dawnych dorzucono jeszcze nowy projekt — wydrukowania wszelkich plakatów agitacyjnych, które byłyby sprzedawane firmom i sklepom za sumy ponad 1000 mk., a na których wyszczególniona będzie suma przez daną

TABROWIK

1147-7

OTCZYŻA MACIJSKA

ADOLF CZETZ

ZARĘCZENI

w kwietniu 1920 r.

firmę ofiarowana; plakaty takie, umieszczane w oknach, stałyby się reklamą dla firm, a jednocześnie reklamowałyby akcję plebiscytową.

— Sekcja sióstr przy Czerwonym Krzyżu.

Otwartą została przy miejscowym Czerwonym Krzyżu w Łodzi Sekcja Sióstr. Sekcja ta ma na celu opiekę i kontrolę nad sanitariuszkami pracującymi w szpitalach wojskowych w Łodzi.

Sekcja Sióstr wedle sił pracować będzie nad spełnieniem swoich zadań, w tym celu otrzymała od Czerwonego Krzyża szeroką autonomję. Wszystkie sanitariuszki pracujące w szpitalach wojskowych w Łodzi, obowiązane są stawiać się w kancelarji Sióstr, w celu zarejestrowania się.

Osoby pragnące zostać sanitariuszkami i mające czteromiesięczną praktykę szpitalną, cztero klasowe wykształcenie i świadectwo ukończenia kursów sanitarnych, otrzymują za pośrednictwem Sekcji Sióstr w Łodzi książkę służbową i posadę płatną.

Należy mieć z sobą dowody osobiste i fotografie. Bliższych informacji udzieli sekretarjat Sekcji Sióstr ul. Piotrkowska 96 w lokalu Czerwonego Krzyża codziennie od 11 do 2 prócz świąt.

— Odмова subsydjowania koncertów.

a) Magistrat uchylił wniosek komisji Kulturalno Oświatowej wydziału Szkolnictwa dotyczący subsydjowania płatnych koncertów N. O. S. w parku Staszycy. Uznano natomiast za możliwe subsydjowanie jednego w tygodniu koncertu urzędowego przez Ł. O. S. z wejściem dla publiczności do parku bezpłatnym, uwzględnienie za niewielką zapłatą.

— Ze Stowarzyszenia „Siła”

a) W lokalu przy ul. Dzielnej 46, odbyło się ogólne zebranie roczne Stowarzyszenia spożywczego „Siła”, którego członkami są pracownicy tramwajowi. Odczytane sprawozdanie z działalności zarządu Stow. za rok 1919 wykazało (od 1 stycznia 1919 do 6 kwietnia 1920) że Stow. liczy 83 członków, a udziały ich wynoszą mk. 6457. Sprzedano towarów za mk. 227,705; kupiono za mk. 211,928, koszty handlowe wyniosły mk. 17,378.

Po przyjęciu sprawozdania, zatwierdzono budżet wydatków na rok 1920 w sumie mk. 30,000. Do zarządu wybrani zostali pp. Stefan Pluciennik (prezes), W. Przybylski (wiceprezes) Słomczykowski (sekretarz), Niewiadomski (skarbnik).

— Opieki szkolne. a) Rada Szkolna Okręgowa postanowiła zaąć się sprawą opiek szkolnych, wzywając równocześnie zarządy kół oświatowych do złożenia sprawozdań z działalności dotychczasowych.

W tym celu wyznaczono na dzień 25 b. m. zebranie członków zarządu koła o godzinie 3-ej popołudniu.

— Wygrane Loterii Tow. Czerwonego Krzyża.

a) Wczoraj podczas odbytego w sali Tow. Kredytowego m. Łodzi ciągnięcia urzędowej Loterii na rzecz Tow. Czerwonego Krzyża padły następujące numery: wille w Langówku wygrał 11363; plac wygrał 14322; pożyczkę państwową nominalnej wartości 5000 Mk. wygrał 17325

Pamiętajcie o G. Śląsku!

— Echa strajku. a) Dowiadujemy się, że właściciele 26 u drobnych fabryk przemysłu włókienniczego, zatrudniających po kilkunastu robotników, zgodziło się na proponowane przez Związki zawodowe warunki płacy i podpisali umowę. W fabrykach tych przystąpiono do pracy wczoraj rano.

W innych fabrykach strajk trwa w dalszym ciągu.

— Przyjazd prezesa Sądu Okręgowego. a) Wczoraj przybył do Łodzi świeżo mianowany prezes Sądu Okręgowego w Łodzi, p. Władysław Augustynowicz, który w nadchodzący poniedziałek zainstaluje się na nowym stanowisku.

— Praca w zakładach fryzjerskich. a) Magistrat otrzymał drogą urzędową odpis listu od ministra pracy i opieki społecznej p. Edwarda Pełowskiego do zgromadzenia fryzjerów i perukarzy w Łodzi zawiadomieniem, że w myśl art. 2 Ust. 3 Usławy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu czas otwarcia zakładów fryzjerskich bez względu na to, czy są tam zatrudnieni pracownicy nie może, przekraczać ustalonych w tej ustawie norm czasu pracy. Z powyższego wynika, że zakłady fryzjerskie winny być bezwzględnie zamknięte w czasie przerwy obiadowej, a praca w nich wykonywana przez samych właścicieli nie może trwać dłużej, niż 8 godzin na dobę.

— Z Tow. Kredytowego. a) Na posiedzeniu Dyrekcji Tow. Kredytowego w Łodzi, na opróżnione stanowisko prezesa dyrekcji, skutkiem zrzeczenia się p. Juliusza barona Heinza, wybrany został p. Leon Grohman.

Ostatni do tej pory pozostawał na stanowisku dyrektora z wyboru.

— Usuwania żydów.

Rada gminna w Bełowie, powiecie łódzkim, uwzględniając wyjątkowe okoliczności uchwaliła zażądać wyprowadzenia się mieszkańców żydowskich ze wsi Adamowa.

— Aresztowania członka Żydowskiego Związku Zawodowego Przemysłu Włókiennego. S) Przed kilkoma dniami na zebraniu został aresztowany przez policję członek Żydowskiego Związku Zawodowego Przemysłu Włókiennego, niejaki Jasny, który po przesłuchaniu w Urzędzie Śledczym został zwolniony.

— Zajęcia w soboty. a) Od dnia wczorajszego, w myśl rozporządzenia ministerjum, we wszystkich biurach i urzędach instytucji państwowych czynności w soboty trwać będą od godz. 8 i pół rano do godz. 1 i pół popołudniu.

— Otrucie. a) W domu przy ul. Piotrkowskiej 87 otruła się kwasem karbolowym 28 letnia Marianna Karaszak. Zwłoki przewieziono do prosektorjum miejskiego.

Bolszewicy przygotowują nowe natarcia.

Warszawa. 17. (PAT). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich.

Na odcinku Poleskim zaatakował nieprzyjaciół ponownie Nowo-Konstantynów. Atak krwawo odparto.

W południowej części Podola koncentruje nieprzyjaciół w oparciu o Dniestr znaczne siły.

Na froncie wołyńskim są widoczne znaczne przegrupowania na tyłach nieprzyjaciela. Za pomocą świeżo napływających oddziałów

ze wschodu i południa zasila on znacznie ten odcinek frontu.

W rejonie na wschód od Lepia koncentrowanie sił bolszewickich trwa w dalszym ciągu.

Pozatem na całym froncie wzmożona działalność patroli i oddziałów wywiadowczych.

Kuliński Pułkownik.

Podróż dyplomatyczna m'n. Patka.

Warszawa, Min. spraw zewnętrznych p. Patek, wyjechał wczoraj do Paryża. Podróż p. Patka związana jest z możliwą zmianą zapatrywań politycznych sfer ententy na stosunki

polsko-rosyjskie oraz na sprawę plebiscytów. Pobyt p. Patka w Paryżu trwać będzie prawdopodobnie parę tygodni, przez ten czas zastępować p. Patka będzie wicemin. p. Dąbski.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Rząd pobłażliwości. Strajki i bolszewicy. Plebiscyt na Górnym Śląsku. Zabiegi niemieckie Wielkie cele Drożyzna i jej przyczyny. Oda do konsula.

— Dokąd idziemy?

Rząd nasz zdaje się dziś być zdania, że lepiej jeśli organizm przejdzie tą ospę, niżby ją przerwać; sądzi bowiem, że na gorszą trucizną dla człowieka są jego cierpienia psychiczne.

Nie dopuszczanie do strajku mogłoby właśnie spowodować ten psychiczny ból, który potem ciężkim byłby do uleczenia!

Gdybyśmy się jednak zapytali, co wywołało strajk łódzki, co podburzyło tego spokojnego robotnika tkackiego, który tak niedawno ze łzami nieomal witał swój warsztat tkacki, to znaleźlibyśmy tylko jedną odpowiedź: — pieniądź judaszowy!

Tak, ten pieniądź, który na nasz rynek rzucili bolszewicy i Niemcy.

Już w 1907 roku, kiedy strajki nieustannie powtarzały się w Łodzi, dowiedzieliśmy się, że niemieccy fabrykanci, aby wyprzedać swoją tandetę już zezłała, podsycaли strajkowemu kapitałowi dotąd dopóki wszystkich swoich perkali płócienek nie wyprzedali.

Dziś nie walczy się już o płócienną, o perkale, ale o węgiel, o przemysł Śląski.

Polacy stoją w przededniu plebiscytów, a między niemi w przededniu plebiscytu na Górnym i Cieszyńskim Śląsku.

Górny Śląsk dla Niemców, to nieomal połowa bytul Ztąd czerpią znaczny zapas węgla i wielką część rudy żelaznej.

Kopalnie węglowe górnośląskie należą do niemieckich potentatów przemysłowych, z których niejeden wydobywa z podziemi więcej, niż mogą wydać wszystkie razem kopalnie, położone w Zagłębiu Dąbrowskim. Nic więc dziwnego, że rząd niemiecki i przemysłowcy ci żądają olbrzymie sumy, aby Śląsk Górny nie przypadł Polsce.

Można się spodziewać, że posuną się nawet podczas plebiscytu do bardzo wysokich cen, aby za nie nabyć głosy Ślązaków.

Agitacja więc musi być i z naszej strony pilnie prowadzona.

Niemcy nie zaniedbali ani jednej sprawy, aby naród nasz ośmieszyć w oczach Ślązaków. Ewangelika, straszą katolicyzmem, katolika bolszewizmem, brakiem porządku, w Polsce, strajkami i t. p. wycinkami różnemi z naszych gazet.

Trudno wymagać, aby dzienniki nie pisały o tem, co się dzieje zlego w kraju. Jestto jednak

Sprawy polskie.

Rekonstrukcja gabinetu.

Warszawa. Według pogłosek, krążących w kuluarach sejmowych, przewidywane jest rozpoczęcie obrad w Sejmie częściowa rekonstrukcja gabinetu pod wpływem przegrupowań Sejmowych. Na stanowiskach swoich zostali by tylko premier Skulski, oraz ministrowie: Grabowski, Bartel i Wojciechowski. Zmiany te odbywały by się na tle tworzenia bloków Sejmowych.

POLSKA A FRANCJA.

LYON 17. (PAT) Z inicjatywy senatora Nouffensa minister wychowania publicznego dla zaznaczenia wspólności intelektualności francusko-polskiej postanowił przyznać 12 tysięcy franków na bursę dla pol-

URLOPY OFICERSKIE.

WARSZAWA. 17. (PAT) Wszyscy oficerowie grupy generała Rydza-Smigłego, będący na urlopie, lub służbowo, mają natychmiast zgłosić się do swych oddziałów. Urlopowanych ze względów zdrowotnych nie obowiązuje ten rozkaz. Meldunkowa Komenda miasta poda bliższe szczegóły.

ZAPRZECZENIE.

WARSZAWA. 17. (PAT) Wydz. Pras. Ministr. Spr. Zagr. komunikuje, że informacja podana w rannych dziennikach z dnia 14. b. m. jako Radio z Londynu, o zezwoleniu urzędu polskiego na przejazd przez Polskę jeńców niemieckich i inwalidów rosyjskich jest nie prawdziwą.

RATTI W RZYMIE.

RZYM. 17. (PAT) Nuncjusz polski, biskup Ratti, przybył do Rzymu i był przyjęty na dłuższej audjencji przez papieża.

Posel pełnomocny St. Zjednoczonych p. Gipsow wyjechał z Warszawy do Waszyngtonu.

W tych dniach przyjeżdża do Warszawy upelnomocniony poseł Jugosławji pan Simić.

Wysoki komisarz Ligi Narodów p. Tower wyjechał z Warszawy Przebieg rokowań polsko-gdańskich był dość pomyślny.

WARSZAWA. Przyjechali do Warszawy delegaci socjalistycznego biura międzynarodowego pp. Renoule Schachter dr. Komn złożyli oni wizyte posłom, socjalistycznym w Sejmie. pp. ci przybyli tutaj w celu zbadania sprawy rzekomych pogromów w Polsce.

pranie bielizny we własnym domu.

Każdemu polakowi czynić to wolno, ale nie wynika ztąd, aby kto inny miał z tego wnioski wyprowadzać. Dla tego na tą literaturę trzeba konieczne również odpowiedziami odezwać się odpowiedzieć.

Czy komitet górno-śląski prowadzi agitacje w tym duchu?

Jeżeli nie, trzeba koniecznie w kwestji tej wejrzeć i przekonać się o ile ludzie stoją na czele tego komitetu posiadają odpowiednią energię.

Wiem, że doskonalszego kierownika nad Korfantego trudno byłoby wynaleźć. Zna on wybornie Śląsk, jako długoletni redaktor i wydawca pism polskich, wydawanych w Katowicach umie dobrze mówić, rozumuje zdrowo.

Ala po za Korfantym są zasadnicze komitety w Warszawie, których celem jest dostarczenie jak największej pieniędzy i jeszcze raz pieniędzy, bo jakkolwiek nasi przewodnicy proletariatu, wołają na wszystkich wiecach:

— Precz z kapitałem, mimo to każdy z tych agitatorów zawodowców wyciągnie chętnie łapę, byleby mu chciał jakiś bolszewik czy nie bolszewik nasypać choćby papierków.

Strajk łódzki naprawdę w wyjątkowych odbył się okolicznościach, bo przewodzami byli tylko sami żydzi, między nimi znalazł

Polaka a Gdańsk.

Konferencja polsko—gdańska w prezydjum rady ministrów.

WARSZAWA. 17. (PAT) Komunikat Prezydjum Rady ministrów. Narady w sprawie Gdańska w dniach 15. 17 b.m., odbyły się w Prezydjum Rady ministrów

Ustalono, że w jak najkrótszym czasie miasto Gdańsk opracuje swój projekt w konwencji, oraz, że projekt ten najpóźniej w ciągu miesiąca po dokonaniu wyborze konstytuancy, który ma być przeprowadzony i że b.r. przedyskutowany zostanie w Gdańsku porównawczo z projektem polskim, który przedłożony został jeszcze w styczniu sir Towerowi.

Jako drugą sprawę omawiano rozdział majątku państwa niemieckiego, znajdującego się na obszarze miasta Gdańska, między Polską a Gdańsk. Zgodzono się, że Polska ma nieograniczone prawo rozszerzenia urzędzeń portowych myśli artykułu 104 traktatu wersalskiego i że jest ona specjalnie uprzywilejowaną przez prawo wykupu do tego celu terenów.

Stwierdzono zgodność poglądów sir Towera i

ządu polskiego w tym kierunku, że Gdańsk powinien stać się wielką podstawą dla polskiego handlu.

Pan prezydent ministrów oświadczył, że rząd polski zupełnie podziela w tym względzie zapatrywania sir Towera. Charakteru Gdańska jako portu głównie handlowego, nie zmieni zupełnie okoliczność, że stać w nim będą polskie okręty wojenne. Jest to zupełnie jasnym ze względu na niewielką ilość jednostek bojowych w stosunku do olbrzymiego ruchu handlowego zamorskiego.

W wyczerpujących obradach przedstawiciele rządu polskiego wyrazili niejednokrotnie szczerze życzenia utrzymania jaknajbardziej przyjaznych stosunków z Gdańskiem w myśl dawnych tradycji.

O godz. 5. po południu sir Tower zwiedził miasto i Wisłę a wieczorem tegoż dnia odjechał z powrotem do Gdańska.

Więści z Górnego Śląska.

Niemieci i strajk.

BYTOM, 17. (PAT) Zapowiedziany przez Niemców strajk na Górnym Śląsku ma się rozpocząć w poniedziałek. Polska Komisja plebiscytowa i polskie organizacje robotnicze czują się zagrożone, co iży w ich mocy, by nie doszło do strajku. Za pośrednictwem Komisji rządu niektórzy Niemcy nawiązali stosunki porozumiewawcze z Komisją rządową w celu zwołania konferencji pracodawców i pracowników dla zażyczenia sporu ekonomicznego na drodze ugodowej. Krok ten należy uważać jako skutek decyzji polskiej przeciw strajkowi.

Krwawy zajazd w Opolu.

Bytom, 17. (PAT) W Opolu przyszło we czwartek wieczorem do nowych krwawych wypadków. Pomimo ogłoszonego przez Komisję międzysojuszniczą zakazu wchodzenia na miasto po godzinie 9-ej wieczorem, mnóstwo Niemców wyszło po godzinie 9-ej wieczorem na ulice miasta i śpiewali pieśni naradowe Niemców, oraz wznosili wrogie okrzyki przeciw Francuzom. Wojsko koalicyjne dokonało licznych aresztowań, przyczem doszło do krwawych starć i kilka osób poraniono.

Niemcy a Koalicja.

NIEMCY W OPAŁACH.

WIEN. 17. (PAT) Wied. BK. donosi z Paryża: Jak podają dzienniki, podczas konferencji Milleranda z angielskim ambasadorem Lordem Derby uchwalono że rządy angielski i francuski wyślą jednobrzmiącą instrukcję do swoich przedstawicieli w Berlinie, aby zawiadomili rząd niemiecki, że oczekują od niego dokładnego wypełnienia traktatu pokojowego, a przede wszystkim rozbrojenia i zniszczenia materiałów wojennych, że państwa sprzymierzone nie ścierpią ani przywrócenia rządów militarystycznych, ani anarchizacji rewolucyjnej.

Jeżeli jeden poseł komunistyczny, chrześcijański, ale i ten był tego samego kroju, co i starozakonni-bolszewicy.

Panowie ci u p. inspektora pracy zachowywali się wprost wyzywająco z uśmiechem ironicznym na ustach. O traktatach nie było mowy, stawiano tylko warunki dla pozoru, chodziło bowiem tym panom o to, aby strajk wywołać.

I wywołano!

Bo jakże strajk miał się nie odbyć, jeżeli do ad każdy strajk robotniczy wychodził zwycięzko, a jeśliby nawet i załamał się i cóż to mogło obchodzić agitatorów?

—Dziś się załamał, mówili-to jutro do dzieła do skutku, Zawsze na wędkę rybą się weźmie. Wędka obietnic posiada sobie właściwy sukces.

W początkowych strajkach rozchodziło się o 15, 20 procentów, potem o 50, 75, 100, oraz odrazu już się podnosi na 600.

Kupić, nie kupić, potargować można.

Robotnik chce 100 procent, żyd podnosi towary o 150, robotnik chce 600 procent, żyd wyprzeduje już przedtem wszystkie zapasy, aby podnieść je o 700 procent.

I ta szopka ciągle i nieustannie się powtarza, a któż z tego korzysta?

Żyd, bo 700 procent pokrywa zwykle 600

OPINIA ANGIELSKA.

LONDYN. 17. (PAT) Inicjatywa angielska zmusza Niemiec do wykonania traktatu wersalskiego w wariancie w Kołach rządowych wielkie wrażenie. „Daily Graphic” domaga się nie tylko rozbrojenia Niemiec, ale nawet okupacji Berlina.

INTENTNA ZAPROTESTOWAŁA.

PARYŻ. 16. (PAT) Rządy belgijski i włoski zawiadomiły Milleranda, że przyłączają się do inicjatywy Anglii zbiorowego zamknięcia wobec rządu niemieckiego wynagrodzenia natychmiastowego i bezwzględniego wykonania traktatu wersalskiego. „Temps” pisze że rząd francuski pochwała tę inicjatywę. Anglia, Francja, Włochy i Belgia zbiorowo zawiadomiły Niemcy, iż nie dopuszczają do przywrócenia w Niemczech

a sto przedsięwzięcie pokryje z nadwyżką setkę i tak dalej, w kółko.

Kto na tem cierpi: Na pierw ogół, a potem robotnik, który nie chce liczyć się z tem, że kiedy on brał 10 marek, dzienne chleb kosztował 50, a potem 50, za chleb musiał płacić 5 i jeszcze z fantazjami.

To usmutna rzeczywistość.

Rok temu, kleiliśmy, kleiliśmy na przednówek i czekaliśmy zmirów, sądząc, że ta drożyzna się skończy, dziś znow się powtarza dosłownie.

Znow kłamiemy, na drożyzną i czekamy nowych zmirów, które nie zowiają się zbyt świetnie, bowiem 1.800.000 morgów psianego ziarna trzeba będzie zapracować.

Z tą, strajki... Czyli przelewanie z pustego w próżne.

Jak ze strajkami, któreby można w zarodku ugasić, tak z plebiscytem to samo się stać może, bo jeżeli znajdują się ludzie tacy co sygnalizacja garskami pieniądza, to czyż za rękami takich, którzyby po te pieniądze ręki nie wyciągnęli, a stałby to osiagnąć przewagę, bo nie chodzi o to, aby kupić na Śląsku całe 80 procent głosów naszych, ale dosięć ich nabyć 31 i uzyskać przewagę.

Musimy więc baczyć, aby naszych braci nie otumaniali tak agitatorzy i pryncypali niemieccy, jak naszego robotnika bolszewicy, jedna to ręka

ustroju, którego polityka przeciwdziałałaby wykonaniu traktatu pokojowego. Sojusznicy musieli by w takim wypadku zaniechać programu pomocy w dostawie Niemiec i musieli by przerwać dostawę żywności. To ostrzeżenie ma na celu zabezpieczenie się przed nowym zamachem militarystycznym.

ILE BRONI MAJĄ NIEMCY.

LONDYN. 16. (PAT) Minister wojny oświadczył w Izbie gmin, że międzysojusznicza Komisja stwierdziła istnienie w Niemczech 6 i pół tysiąca armat polowych, 5 tysięcy dział ciężkich i moździerzy i prawie 15 tysięcy aeroplanów, które każdej chwili mogły być przystosowane do potrzeb wojennych.

NIEMCY ZADOWOLENI.

PARYŻ. 17. (PAT) „Polit Parisien” stwierdza, że w okupowanych terytorjach na ogół ludność niemiecka nie żywi niezadowolenia do Francuzów. Żołnierze francuscy żyją w harmonii z miejscową ludnością.

Na widnokręgu politycznym

NOWY SPISER.

NAUEN. 17. (PAT) Prasa berlińska donosi o wykryciu spisku, w którym brało udział kilku dowódców wojskowych i komunistów. 4 oficerów i 3 cywilnych aresztowano w jednym z pokojów Min. obrony krajowej, gdzie spiskowcy urządzili tajną zebranie. Pomiędzy aresztowanymi jest kapitan von Wisbamm dalej znany komendant Altfaber i kapitan Pol.

ODDAJĄ DANJĘ TERENY.

LIGBY. 17. (PAT) Z Kopenhagi donoszą, że Komisja międzysojusznicza wyraziła życzenie, aby Danja jak najprędzej zajęła pierwszą strefę Szwecji i to nie tylko wojskowo ale aby także zaprowadziła swoją administrację cywilną.

DZIWNA POSTAWA ST. ZJEDN.

WIEN. 17. (PAT) Wied. BK. donosi z Waszyngtonu: Według informacji dzienników, urzędowo ogłoszone, iż Stany Zjednoczone w krótkim czasie się działają będą najzupełniej niezależnie od stanowiska innych państw w stosunku do Rosji i zniosą wobec Rosji wszelkie ograniczenia handlowe.

ARESZTOWANIE KAPPA.

PARYŻ. 17. (PAT) Ze Sztokholmu donoszą o aresztowaniu Kappa, który przybył do Szwecji drogą powietrzną, zaopatrzone w fałszywy paszport.

POWSTANIE ORMIAN.

LONDYN. 17. (PAT) „Times” otrzymuje depeszę z Konstantynopola o wybuchu powstania ormiańskiego przeciw rządowi Aserbejdżanu. Walki przy Liceum w Nancy.

wszystkiem kieruje.

I pączą się srawy z sobą. Kiedy wół pyta żyd, da czego paszkuje, to żyd odpiera: Bo chłopa paszkuje, bo dziecko paszkuje.

Gdy się z pytam robotnika, dlaczego strajkuje, to ten odpowiada: się drożyzna.

— Dla czego żyd robi drożyznę?

— Bo robotnikowi podnieson w dwój sów płacę mówi z ironią rudobrony państwa.

Chłop zaś i z emianin do naczą się, że woluta nie wiele warta, że dolar wyso o stu.

— Bo Polska prowadzi wojnę, więc potrzebuje dużo pieniędzy i w tym celu wypuszcza wielki nadmiar papierków.

I tak idzie w kółko. Ten na to o, ów na drugiego spycha nieład, askarstwo, strajki i drożyznę, a żadna z grup nie znajduje się tak, aby przyszyła z pomocą swoją krajowi.

Smutne to i bolesne, a jednak prawda jest, że przyzwyczajony przez masę do zatańczenia najdorzeczniej sam tęskni za tym, nadm.

A, jeśli tęskni nie odinwarda n ta pniechy.

X X

Po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona św. Sakramentami zasnąła w Bogu dnia 16 kwietnia r. b. w Kozienicach ziemi Radomskiej

ś. † p. Bolesława WIDAWSKA

w wieku lat 36. Pogrzeb drogi nam zwłok odbędzie się dnia 18 kwietnia na cmentarzu miejscowym.

O czym zawiadamiając krewnych, przyjaciół i znajomych, proszą na nabożeństwo za spokój Jej duszy, odbyć się mające w dniu 21 kwietnia o godz. 8 rano w Kościele W. cła N. M. P. w Łodzi.

Wtorek dnia 20 kwietnia jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci za apokój duszy

ś. † p. Stasia PAPOTY

ucznią kl. I szkoły Hanłowej Kupiectwa Łódzkiego

odbędzie się nabożeństwo żałobne w Kościele św. Krzyża o godzinie 9 rano. Na które zapraszają krewnych kolegów i znajomych.

ś. † p. Aleksander Bronisław Jasiński

Pom. naczelnika biura Związku Florjańskiego

zmarł d. 9 b. m. i pochowany został w Warszawie. Pożalona w głębokim smutku rodzinna zaprasza przyjaciół i znajomych na nabożeństwo żałobne, odbyć się mające w kościele św. Krzyża w Łodzi d. 20 b. m. (wtorek) o godz. 9 i pół. 1237 - 1.

Dwóch z pięciu

„Naród” podaje. W zeszłym tygodniu sął wolenny w Włocławku skazani 5 wołoskich, seregow, na karę śmierci z krótkim przedmowa wory wyci. Z dwóch z tych 5 skazanych, z dałi ujeli się przedawiele żądów, którzy czynili starania o ich ulaskawienia. Dnia 31 marca jak pisze „Jut” Narz Inkwizicji Państwa przedstawiono akty 5 skazanych. Da dwóch żołnierzy żydowskich został podpisany akt ulaskawienia a wyrok śmierci na pozostałych został za wierdzony.

Praca dziennikarska nie licuje z zawodem urzędniczym

Jak przynajmniej sądzi minister Wojaschowski. Te o rozstrzygnięciu wyrok pisze „Kur. Cade” nasz korespondent warszawski (Z) telegraficznie. Wobec wojaschowski w tajnym (h) okólniku do wszystkich urzędników oświadczył on, że urzędnicy nie mogą odjąć poświęcić się pracy dziennikarskiej, nie mogą być ani członkami redakcji, ani korespondentami stałymi lub doraźnymi plsm.

Nie pierwszy to występ ministra spraw wewnętrznych Wolschowskiego, lubiącego go i w innych sprawach otoczyć się tajemniczością do do pracy, która ma zwyczaj od czasu do czasu wytykać nawet i ministrom ich rozmaite błędy, niedorzeczności i fałszywe skoki, mające szczególną animozję. Tejo rodzaju zakaz jest doprawdy niezwykłym absurdem w dzisiejszych czasach, gdyż z jednej strony jest niezmierny brak sił intelektualnych, a z drugiej strony płęce urzędników nie wystarczają w zupełności na pokrycie najważniejszych potrzeb.

Naszym zdaniem rzecz ma się tu odwrotnie: powołanie dziennikarskie nie licuje z zawodem urzędniczym.

Zwłaszcza kiepskiego. Ja'ą kto pobiera płacę?

Wiedeńska „Sonu - und Montagzeitung” podaje naprzeciw charakterystyczne zestawienie płac wedle zawodów:

- 100,000 kor. i więcej rocznie — gwiazda z operetki, dyrektor banku, porjer hotelowy.
- 70,000 — 100,000 — płańcizy w nocnym lokalu.
- 45,000 — 70,000 — szofer, roznosiciel węgla, pomocnik stolarski w fabryce mebli, kancelarz, sekretarz stanu, monter, przydawacz.
- 40,000 — 45,000 — trójarz mebli, szef sekcji, czeladnik krawiecki, czeladnik szewski, (z żądali nowej podwyżki 100 — 150%), stolarz w fabryce motocyw.
- 35,000 — 40,000 — inżynier w fabryce motorów, kolarz i lepszy ślusarz fabryczny, prezydent sądu kry.
- 30,000 — 35,000 — złotnik, hofrat w ministerstwie, urzędnik w wielkim banku.
- 25,000 — 30,000 pomocnik kanalarza (w marcu zająłali 50% polowyżki), dyrektor magistratu, kondaktor tramwaowy, panna pisząca na maszynie w wielkim banku, redaktor dziennikarski (praca nocna), muzyk w teatrze (za zajęciami tubocznicami).
- 20,000 — 25,000 — technik niowy kwalifikowany w fabryce, starszy kucharz, rada sekcyjny, c. órżarka, chorysta, robotnik teatralny.
- 15,000 — 20,000 modniarka w salonie mód, rada sąlowy.
- 10,000 — 15,000 sędzia, komisarz policji, telefonistka, lekarz, dozorczyńni miejsca ustępowego w większym zakładzie.
- 5,000 — 10,000 sekundariusz, stróżka, socjetyzorka, praktykant sądowy.

Sjonisci wyznania bolszewickiego.

Sjonista — to na ołowię. Pomimo to sjonista bywa bolszewikiem, aże „na eksport” — śród „gojów”. W Palestynie sjonisci napełniają tereny bolszewizmem z całą gorliwością.

To też wychodzą na jaw coraz częściej fakty, że istnieją śród żydów tacy mieszkańcy, którzy wyznają i bolszewizm i sjonizm.

Pierwszy przykład klasyczny dał minister sprawiedliwości w pierwszym gabinecie bolszewickim, Steinberg, który był nawet „konserwatywnym sjonistą”.

Głośna też była sprawa Pińska. Żydzi kładli w głowę „zagranicy”, że tam żołnierze polscy rozstrzelali nie bolszewików lecz sjonistów. A oto „w pierwszą rocznicę” organ „pole sjonistów” zdradza tajemnicę, że śród rozstrzelanych był Pinkus Krasilszczyk, jeden

ś. † p. WIKTORJA z KL. HŁOCK ON SZOZEPANSKA

po długich i ciężkich cierpieniach przeżywszy lat 48 przedostała się do wieczności. Wyrowadzając zwłok ze szpitala przy ulicy Zakłanej Nr. 43 na Stary Cmentarz, kabłeki nastąpi d. 19 kwietnia o godz. 4-ej popołudniu na które zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych pozostał w głębokim żalu Mąż, Siostry i Szwagrowie.

z agitatorów, który po wejściu Polaków do Pińska zakradł się do lokalu prywatnego klubu i „usiłował” zabrać tytuł, co się dało, żeby to nie wpadło w ręce Polaków.

A oto drugi, a raczej trzeci gagetek tegoż autoramentu.

Na Górnym Śląsku wydaje B. Schollaender „niezawisła” (czytaj bolszewicką) gazetę socjalistyczną w języku niemieckim „Schlesischer Arbeiter Zeitung”. Złowałoby się, że ta „niezawisła” i w dodatku socjalista skranyłby nie wsółnię z szejwinizmem i nacjonalizmem żydowskim. Ale gdzież tam. I tego zdradził organ „pole sjonistów”, że jest jednym z ich działaczy i agitatorów. Swoje se to też po śmierci Sch., którego Niemcy poją za nordwali.

Są więc wszędzie i zawsze sjonisci wyznania bolszewickiego.

Zyzi kontrolują.

Posel żydowski Farbstein sprostował przy ulicy plakat Towarzystwa „Rozwoju” zawierający przeduk odezwy podanej w wielu polskich, z dodatkiem kilku uwag tegoż Towarzystwa, zwrócił się ze skargą do wiceministra Wroclawskiego (P) jak pisze prasa żargonowa domagał się usunięcia tych plakatów z ulic miasta.

Tak to żyzi „kontrolują” każdy krok polski, nie uciążliwej policji, która przecież czytając wszystko, wie, co jest dozwolone.

Stosunki czesko żydowskie.

Wychodzący w Paryżu sjonistyczny tygodnik „Le Peuple Juif” w Nr z dn. 19 marca z zachwytem mówi o polityce czeskiej względem żydów — przedstawiając ją polityce polskiej.

„Rzeczpospolita czesko-słowacka z własnej inicjatywy — powiada „Le Peuple Juif” — uznała istnienie narodu żydowskiego. Konstytucja przewiduje prawo żydów do oświadczenia się za przynależnością do narodowości żydowskiej bez względu na język jakim mówią, czy to będzie język czeski, czy też niemiecki. Żaden traktat nie zmuszał rządu czeskiego do podobnego postępowania”. Wprawdzie, jak twierdzi organ sjonistów, minister Benesz obiecał p. Sokolowowi uznać narodowość żydowską, co jednak znaczą obietnice ministrów w epoce zmian gwałtownych? A zatem, to polityka ogólna narodu demokratycznego doprowadziła do uznania narodowości żydowskiej jako „konieczności obiektywnej”.

Inaczej w Polsce! Tu jedynym celem polityki jest „negowanie zupełnie wszelkich postanowień traktatu warszawskiego, korzystnych dla żydów”. „Jest to grzmi organ sjonistów — polityka marna, zdradziecka i w gruncie rzeczy szkodliwa tak samo dla Polaków jak i dla żydów. Polacy nie mogą zrozumieć, że mitysemityzmem pełnym nienawiści nie wzmożną wcale swego położenia międzynarodowego. Żydzi polscy nie przestaną walczyć o swoje prawa oraz o zabezpieczenie bytu swego przeciw wszelkim nieuczynliwym zamachom. Nikt nie złamie naszej siły — poru. Niech o tem wiedzą wszyscy”. Tyle hałasu o świętowanie niedzieli!

Popierajmy handel polski!

Komunikaty.

Zebrań.

Zebrań Cechu Majstrów Szewckich w dniu 19. 4. b. m. odbędzie się kwartalne zebranie o godz. 3 po południu w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 9. O liczne i punktualne przybycie uprasza.

Zarząd. 1196.

Komitet organizacyjny Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości Chrześcijan (Przedmieście Łódzi ul. Rzgowska 1. 35, podaje do wiadomości właścicieli przedmieść: Chojny, Dąbrówka, Nowo Chojny, Karolew, Nowe Rokicie, Rokicie Wójtowstwo, Julianów, Szosa Pabjanicka, Dąbrowa, Widzew, Zarzew, Slezyn, Przedmieście Kilińskiego, Nowe Sady, że statut stowarzyszenia został zalegalizowany przez Ministerjum i odbędzie się I-sze ogólne zgromadzenie w dniu 25 kwietnia r. b. o godz. 2-ej po południu przy ul. Rzgowskiej N 74 na które zarząd uprzejmie prosi o jak najliczniejsze zgromadzenie się. Porządek dzienny następujący:

Zagajenie posiedzenia, wybór przewodniczącego na ogólnym zebraniu i wybory asesorów i sekretarza. Sprawozdanie tymczasowej komisji organizacyjnej i odczytanie statutu. Zatwierdzenie rachunków przychodu i rozchodu oraz budżetu. Wybór Zarządu w liczbie 12 osób i 3 zastępców. Wybór komisji rewizyjnej w liczbie 5 osób. Uchwały, dotyczące spraw Towarzystwa. Wolne wnioski.

1198 Zarząd.

Ogłoszenia.

Dnia 12. marca r. b. na stacji Łódź-Fabryczna odebrano podejrzanemu osobnikowi paczkę towaru 13 metrów, który to towar najprawdopodobniej pochodzi z kradzieży w pociągu.

Uprasza się osoby, którym powyższe zostało skradzione, o zgłoszenie się do Urzędu śledczego w Łodzi, przy ul. Kilińskiego 139., celem obejrzenia takowego, z powołaniem się na liczbę aktów 206-20 A. B. II. (dowód rzeczowy Nr. 1684).

Zastępca Komendanta II Brygady.
1220-1.

Pies do odebrania.

Dnia 8 kwietnia r. b. znaleziono na ulicy psa policyjnego (rasy wilczej). Uprasza się osoby, którym pies zaginął, o zgłoszenie się do Urzędu śledczego, w Łodzi, przy ul. Kilińskiego 135, celem obejrzenia takowego, z powołaniem się na liczbę aktów Nr. 1750-20 B II.

Zastępca Komendanta II Brygady.
1223-1.

Skrzynka do listów.

W Nr. 99, z dnia 9 b.m., poczytnego pisma Pańskiego, w dziale „Skrzynka do listów”, mieszkaniec Łodzi p. A. Kraśnicki wzmiankuje o nielitościwym obchodzeniu się z prowadzonym na rzecz krowami i zapytuje, czy nie ma w Łodzi instytucji dla prowadzenia kontroli sztuk przeznaczonych na rzecz i dla czego Urząd weterynaryjny milczy.

W odpowiedzi na powyższy artykuł zwracam uwagę autora, że nie wskazuje ani jednego faktu znaczenia się nad zwierzętami, gdyż pozostawienie śladu mleka na bruku niczego jeszcze nie dowodzi.

Istniejące przed wojną Towarzystwo Opieki nad zwierzętami zawiązuje się na nowo i to wchodzi w

zakres jego atrybucji. Poruszane zaś przez autora nie poszanowanie cen ustalonych przez Władze nie ma z poprzedniem nic wspólnego.

Inspektor Weterynaryjny W. Rosiewicz.

TEATR I SZTUKA.

Dziś w niedzielę po południu o godz. 3 ukaże się „Podróż po Warszawie” wesoły wodewil Szobera ilustrowany piękną muzyką i tańcami, grany z humorem i werwą przez cały zespół z p. Fertner Wiśniewską na czele. Wieczór o godz. 7 30 Teatr daje „Zmartwychwstanie” po raz 3-ci. Wstrząsający dramat S. Tolstoja i prawdziwie koncertowy zespół wszystkich grających, uczyniły głębokie wrażenie na obecnych. Oklaski rozlegały się przez cały wieczór.

W poniedziałek dane będzie widowisko dla żołnierzy po najniższych cenach. Odegraną będzie ciesząca się olbrzymim powodzeniem sztuka St. Zeromskiego „Ponad śnieg”.

Wkrótce Łódź będzie miała sposobność podziwiać najlepszą tragiczną polską p. St. Wysocką, którą dyrekcji udało się pozyskać na pięć gościnnych występów. Wielka artystka, twórczyni teatru „Studja” ukaże się publiczności łódzkiej po raz pierwszy we czwartek w tragedji Hofmanstahla p. t. „Elektra”.

Znakomita artystka z wielkim sukcesem występuje obecnie w teatrze krakowskim a po występach w Łodzi, udaje się do Poznania.

Ofiary.

Na Plebiscyt Cieszyński.

Matwejew Wasilisk składa mk. 40.

Na flotę Polską.

Konduktor Ostrowski B. st. Łódź-Kal., jako karę za nieprzybycie na dyżur nocny dn. 6-4 mk. 5. Zebrane przez dzieci szkoły we wsi Redzynki, gm. Gospodarz mk. 100. Urzędnicy Kol. E. Łódzkiej mk. 1883,50. I-sze Chrześcijańskie Tow. restauratorów m. Łodzi i okolic składa mk. 1000.

Na Plebiscyt Warmiński.

Zamiast wieńca na grób s. p. H. Filichowskiej małżonkowie Rakowscy, składają mk. 60. Bezmiernie mk. 25. Bezmiernie mk. 100. Zebrane na chrzcinach u państwa Czarneckich mk. 126. Urbanowicz mk. 20.

Benzyne, Olej maszynowy, smary do wozów, tłuszcz „Tovotta”, olej mineralny dla tartaków i inne tłuszcze. Oraz piły wszelkiego rodzaju, pilniki, zamki, kłódki, klucze francuskie, kosy, sierpy, oselki, plugi i wszelkiego rodzaju artykuły techniczne
Posiada na składzie **DOM HANDLOWY**
Jan Pawłowski i S-ka
Warszawa, Wapólna 31
telefon 295-15.
Uwaga: Spółkom rolniczym, kooperatywom i sejmikom — specjalny rabat. 1069

B. Russka.

Była długoletnia nauczycielka pisania na maszynie a Kursach buchalteryjnych p. J. Mantabanda, po jej swoje nowo założone

BIURO

przepisywań na maszynie i udziela lekcji pisania na maszynach różnych systemów z objaśnieniem konstrukcji, udziela również lekcji arytmetyki handlowej.

Łódź, ul. Kilińskiego (Widzewska) № 83 m. 8 obok poczty 942-1

Kucharka gospodyni potrzebna od zaraz na Wieś, tuż pod Łodzią. wiadomość: Łódź Piotrkowska 164 m. 3. 1250-2.

Kupuję

i płacę najlepsze ceny za brylanty, złoto, stare srebro perły i kwity lombardowe oraz stare zegły i garderoby. Piotrkowska № 9. **P. KOHN**, swa oficyna, II piętro. 1153-11

Plany

policyjne, koncepcyjne oraz różne szkice w zakresie budowlanym wykonywa.

Wiktor Gieslar

ul. Piotrkowska 17 miesz. 66. 1158-3

Place

do sprzedania są w Probo-szczowicach przy nowobudowanej linii tramwajowej. Wiadomość na folwarku 114.

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW

Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórze.

9-10	choroby chirurgiczne uszu, gardła i nosa	codziennie	dr. Goldberg
9-10	choroby oczu	"	dr. Garliński
10-11	choroby wewnętrzne	"	dr. Magdzioki
11-12	chor. skórne i wener.	"	dr. Dutkiewicz
11-12	choroby kobiece	"	dr. Ługowski
12-1	chor. wewnętrzne i dzieci (ciężkie płuciserta)	"	dr. Osiecki
1-2	chor. chirurg. i kobiece	codziennie	dr. Artyfikiewicz
2-3	chor. skórne i wener.	pon. środa i piątek	dr. Skusiewicz
2-3	choroby nerwowe	codziennie	dr. Mittelstał dt
2-3	choroby oczu	codziennie	dr. Michalski
3-4	chor. wewnętrzne i dzieci	prócz środy i soboty	dr. Jokiel

UWAGA: 1) Lecznica otwarta codziennie prócz świąt. 2) Porada 10 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy.

KURSY BUCHALTERYJNE

Henryka Lubińskiego.

Wykładane są przedmioty: buchalterja, korespondencja rachunki handlowe, stenografia, pisanie na maszynach: „REMINGTON”, „NARCEDES”, „OBZEL” i inne oraz poprawienie charakteru pisma. Ukończenie kursów, upoważnia do objęcia posady biurowej. Zapisy przyjmuje kancelarja kursów Piotrkowska 79. 560-4

Krzesa

wiedeńskiej fabryki „Johann Kohn” sprzedaje hurtowo i detalicznie po cenach konkurencyjnych.

Frydberg i Ros.
Łódź Piotrkowska 90.

Węgiel

drzewny grabowy, smołę drzewną, terpentynę z kresów wschodnich dostarczamy w ładunkach wagonowych.

Oierty do Biura Ogłoszeń, Tow. „Reklama Polska” w Warszawie, Jasna 10. pod „Ostom” 1237-8

Rutynowany buchalter

poszukiwany przez U. O. U. G. w Łodzi przy dworcu Kaliskim, Zgłaszać się tamże w Kom. Gosp. od 8 do 12 godziny. 1224-1

Stare gazety

do obwijania HURTOWO I DETALICZNIE SPRZEDAJE administracja „Rozwoju”.

CASINO

Niedwójka ostatni 2 dni **WIELKA SENSACJA!** Na ogólnie żądanie, wobec olbrzymiego powodzenia

Wielki dramat polityczny w 5 częściach, osnuty na tle głośnego swojego czasu zamachu na **WIELKIEGO KSIĘCIA** p. t.

Urzędowa żona

1. W szeptym wanie.

2. Na granicy rosyjskiej.

3. Spisek rewolucjonistów

4. Pod cudzym nazwiskiem.

5. Zazdrośna agentka ochrony.

6. Zamach na Wielkiego Księcia.

Rzecz dzieje się za czasów grasowania okrutnego siepacza carskiego
Naczelnika Ochrony Barona **FREDERICKSA**.

Początek i przedstawienia o godz. 3 po poł. ostatniego o godz. 9 m. 15.

ODEON

I Serja

I Serja

Dramat życiowy w 5 aktach według słynnej powieści

JOLANTY MARES

p. t.

LILIPANNA

w roli głównej

MIA BANKAU

Bogata wystawa. — Piękne toalety.

Obraz ten cieszył się w Warszawie niebywałym dotychczas powodzeniem.

Preseparacja w 2 częściach na 5 przedstawienie.

Początek i pierwsze przedstawienie o 3 — ostatniego 9.15

Ze składu w POZNANIU są do oddania

AUTOMOBILE OSOBOWE

z 1-a oponami i wozami, nowe z gwarancją fabryczną i mało używane doskonale zremontowane marki: ADLER, OPEL, BENZ, MERCEDES, TALBOT REX SIMPLEX

IMPORT SAMOCHODÓW ZYGMUNT ROSINSKI

POZNAŃ, Firma sądowo zarejestrowana BIURO ul. Kantaka 8.
Telefon 3022 i 5202 Adres telegraficzny: „ISZRI POZNAŃ“

Kierownik handlowo-techniczny:
DYREKTOR KONSTANTY KOEHLER INŻYNIER.

1144-5.

SZKOŁA KROJU I SZYCIA
Dyplomowanej Uczennicy Państwowej Akademii Kroju i Szycia Apolonji Kopyłowskiej
Łódź, Piotrkowska 154,
Nauka kroju, szycia, prasowania i modelowania za opłatą od mk. 30 mies. uczenice otrzymują świadectwa. Zapisy od 10-1. Sprzedaż fasonów papierowych. 1222.

Dr. Zygmunt
Eugowski

Choroby kobiece i akuszeria
ul. Konstantynowska 31
przyjmuje od 4-7 pp.
1117-8

Korzystajcie z okazji
Kupuję i płacę najwyższe ceny za 1-2501

BRYLANTY

bizuterję, stare srebro, złoto i złote zegarki w zakładzie jubilerskim
EISENBERGA
60 GŁÓWNA 60

Dla Kapitalistów.

28-letni z 26-letnim zagajnikiem, łakami i torfakami z domem mieszkalnym i budynkami mieszkaniowymi dla g. wego, 8 wiozsy od Łodzi przy torze kolejowym położone do sprzedania.
Reflektanci zechcą złożyć adresy pod literami R. Z. do redakcji niniejszego pisma. 1217-3

Chłopcy

do roznoszenia gazet potrzebni z kaucją zgłaszać się do „Rozwoju“.

Na stanowisko

głównego korespondenta

po zakupujemy doświadczonego handlowca, chrześcijanina, z długą praktyką i gruntowną znajomością języka polskiego niemieckiego.

Szczegółowe oferty wraz z odpisami świadectw nadsyła należy do: H. Cegielski, Tow. Akc., Poznań.

1172

Do sprzedania 400 kercy

WAPNA

starego (Sulejowskiego).

Wiadomość ul. Ludwiki 65, u Kazimierza Sobczyka.

INŻYNIER

lub technik młody, zdolny konstruktor maszyn i kreślarz

może otrzymać dobrą posadę z wielkimi widokami na przyszłość. 1171-4

Zgłaszać oferty do Administracji Pisma pod „Zdolny“.

Ważne dla pań!

Pracownia sukien i kostiumów Piotrkowska 154 m 18
Robota wykonywa się elegancko i starannie podług najnowszych żurnali.
Ceny bardzo niskie.
Przyjmuje się suknie i kostiumy do krótkania i pasowania. Sprzedaż fasonów papierowych. 1226

Ważne

dla kupców
spółek rolniczych
i kooperatyw

„NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO“

Uwaga: sprzedaje także i bo w mieszkaniu prywatnym.
tow. białych Karty 6011
Madepolam Bostony
Surówki Sukno
Piócielenka Szewioty
Barchany Wełna różn.
Purpur Etamina
Cajgi różne Batysty
Chustki kr. Kretony

hurtowa i detaliczna
sprzedaż
Dzielnia № 34.

Przyjechał z Rosji
Starszy felczer
M. Klemecki

zamieszkuje w Łodzi,
Piotrkowska 94.
godz. przyj. od 9-1 i od 4-7.

Motocyki

sprzedam, **M. Bar-
ski**, Pańska 78 m. 1.

zostać od 9-12 i od 6-9
1201

Dom Komisowo - Handlowy

„UNION“

Benedykt, 2

Najtańsze Źródło

ZAKUPU WSZELKICH TOWARÓW
BAWELNIANYCH, MANUFAKTURY I GOTO-
WEJ GARDEROBY.
PRZYJMUJE W KOMIS I KUPUJE TOWA-
RY I PRZEDMIOTY.

Pracownia sukien i okryć damskich

„ELEONORY“

wykonywa obstalunki starannie i elegancko ceny przystępne
oraz potrzebna zdolna panna i uczennica. Aleje Kościu-
szki 41 m. 16. 1147-5.

ZDOLNOŚĆ kredytowa i stan majątkowy firm i osób.
Najszybsze i najdokładniejsze informacje da-
je „CONFIDENTIA“, BIURO Wywiadowcze,
Połączonych Organizacji Gospodarczych i Banków
polskich Szkoła 10, Warszawa. Ceny wyw.
50-60 i 100-150 Mk. 1140-4.

„KINO-RESURSA“

Kilińskiego 117.
PROGRAM do dnia 19 kwietnia 1920 roku:

„LIST GONCZY“

Arcywesoła komedia w 5 częściach.

NAD PROGRAM

„Schadzka“ Wyborna farsa w 1 części.

Grand-Kino.

Najpiękniejsza rzymska
PINA MENICHELLI

od
wtorka
20—IV

1229-1

Intendentura Generalna.

„Oddział Kontroli Rachunkowej Intendencji O. G. Ł.
Łódź poszukuje od zaraz zdolnych buchalterów których
przyjmie na prawach urzędników państwowych do VIII ran-
gu. Ewentualne zgłoszenia osobiście lub pisemnie z doła-
żeniem świadectw do Oddz. Kontr. Rach. Int. O. G. Ł.”

1221 Kierownik Oddz. Kontroll Rach

Restauracja „Savoy”
Krótka 8

W Sobotę dn. 17-4

7-ma niebywała

DEKORACJA

Sali Rest-uracyjnej

Orkiestra powiększona, Bufet dobrze zaopatrzonej wykwint-
nej kuchnia pod osobistym kierunkiem gospodarzy.
W niedzielę 18 4 podwieczorek tańczący od godziny
4 p. p. do 9 wieczorem na górnej sali w Restauracji

Noc weseła

połączona z koncertem wojskowym iluminacją sali (z or-
kiestra) początek zabawy od g. 7 wieczór.

Z poważaniem
Zabrocki i Krysiak.

1193-3

Z. Bartelski i H. Błaszynski

WARSZAWA, S-ta - Krzyńska 33

1119-4 telefon 41-63, 131-83.

WYDZIAŁ NAFTOWY

poleca wszelkie produkty naftowe OLEJE I SMARY
hurtowo i detalicznie.

WŁASNE SKŁADY w WARSZAWIE.

Tereny naftowe i udziły brutto.

Szef wydziału WŁODZIMIERZ HERMANOWSKI.

RUTYNOWANY BUCHALTER - BILANSISTA i k
mistrz i korespondent rozporządza 5-ma do 4-ch godz
dziennie. Wykonuje szybko i sumiennie, wynagrodzenie skrom-
ne, może być z doła, po zupełnem i solidnem wykończeniu
podjętej pracy. Oferty, W. W. de adm. nin. pism. 1188-2

Zagubione dokumenty.

Andrzej Józef zagubił pasz-
port tymczasowy wydany w
Łodzi, Zeglina 2. 4047-5

Polys Marja zagubiła paszport
wydany w Moskwie z konsu-
latu polskiego, Karolewska 31.
4017-2

Wielbasa Tomasz zagubił nad-
kartę wyd. w gm. Łaznów
Rokicińska 101. 3

Wojewalczyk Marta zagubiła pasz-
port wyd. w gm. Wola S w
Karczka Górny rynek 3-4
4071-3

Kostrzewa Zofia zagubiła legi-
tymację chlebową na 3 osoby.
4067-1

Wojewalczyk Józef zagubił legi-
tymację chlebową na 4 osoby.

Kowyniak Anna zagubiła legi-
tymację chlebową na 2 osoby.
5072-1

Wojewalczyk Franciszek zagubił
paszport niemiecki wydany
w Łasku. 4018-2

Koniarz Samuel zagubił pasz-
port niem. wyd. w Łodzi.
Nowo-Cegielniana 85. 3988-1

Wielnerowi Iekowi Melichowi
Kładąc z Noworadomska do
Łodzi, skradziony paszport
tymczasowy, patent handlowy
na detaliczną sprzedaż towa-
rów lokalowych, wystawiony w
Nowo- adonsku. 8070-1

Wralewska Stanisława zagubiła
paszport niem. wyd. w Łodzi.
Sikawska 6 5715-1

Lucimńska Petronela zagubiła
dowód osobisty wyd. w Wojs-
ławicach, Tymienice, gm. Wojs-
kowice. 8747-2.

Ludwig Karol Juliusz zagubił
paszport rosyjski wydany w
Łodzi, Pańska 4019-2

Wubuska Hanna zagubiła pasz-
port niem. wyd. w Łodzi Za-
wadzka 25. 4085-3

Morawski Lucjan zagubił pasz-
port niem. wyd. w Łodzi Za-
wadzka 10 Bałuty. 3995-2

Osińska Stefania zagubiła legi-
tymację chlebową na 4 oso-
by 4073-1

Rozner Jan zagubił paszport
tymczasowy wydany w Łodzi.
Zawadzka 36 Bałuty 4018-2

Sobulzak Wojciech zagubił legi-
tymację chlebową na 4 osoby.
4055-1

Sobańska Marja zagubiła pasz-
portu niem. wydany w Łodzi
Spacerna 16 3952-1

Szerer Adolf zagubił paszport
niemiecki wydany w Łodzi
Konstantynowska 119. 4014-2

Wojf Zbar zagubił paszport
wydany przez konsula pols-
kiego w Noworosijska Oligińs-
ka 12. 4006-2

Zaginęła karta węglowa N 1248
wydana przez Ministra m.
Łodzi, na imię Przytułku Nocle-
gowego Łódzkiego Chr. Tow.
Dobroczyńności, Cmentarna 10-9
4049-1

Zaginęła matrikuła na imię
Stanisławy Wierackiej wyda-
na Państwowej szkoły Handlo-
wej Żeńskiej. 4039-1

Dr. med.
Stefan Kleniewski
ordynuje w chorobach płuc,
krtani, gardła, nosa i uszu
od 5-7
ul. Nawrot 17
róg Sienkiewicza.

Zaginęła nadkarta od paszport
tu wydana z fabryki Hancła
i Kuznera na imię Jadwiga
Słowicka ul. Rokicińska 4
5871-10

Zawadzka Marja zagubiła pasz-
port wyd. w Łodzi Kmitli 8.
3974-1

Zaginęł złoty zegarek damski
przy Zgierskiej znalazła
zechce się zgłosić Moniuszki 11
Jabłńska. 3978-1

Gruby papier
do pakowania
razem lub częściowo.
Wiadomość w administracji

Tani! niż wszędzie
Ważne dla pań
Specjalnie dla spółek rolniczych i kooperatyw
Są do nabycia w resztkach i ze sztuki:
Baty, Etamina, Muslin, Biały towar, Płócienna, Welna
Madepolan, Surówka Czysta, Szewity, Korty, Bostony,
NA DAMSKIE I MĘSKIE
Ubrania, Suknie, Bluzki, Bielizna, pościel i dziecięce ubiory.
1162-2 M. BRYL w podwórzu parter. 58
Wybór różnych daseni i kolor.

ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Mebel różne z kłku... 3804-1

Ważne dla wszystkich... 3455-4

Kupuję meble, pianina... 3646-30

Parat kino... 4008-1

Sprzedam otomany... 4101-1

Byczka, powozy... 4077-5

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania: kociol... 410-1

Do sprzedania wanna cynkowa... 4049-1

Do sprzedania: Wysokie nowe buty... 4091-1

Do sprzedania zaraz: stół, 2 lustra... 4091-1

Jest do sprzedania resorka... 4067-2

Masa ogniotrwała do sprzedania... 4097-2

Kupię sztance balansowe... 4099-2

Kupię walce do nityna... 4099-2

Kupię gospodarzkę... 4008-1

Concertowe pianino Beckera... 4028-2

Kupię wózek sportowy... 4081-1

Muchenne urządzenie... 4076-1

Wapusta kwaszona do sprzedania... 4075-1

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Wymagiet instrumentów... 4056-4

Sprzedajemy m. szyny i narzędzia... 3994-1

Sprzedam majątek 78 morgów... 982-1

Sklep spożywczy z powodu wyjazdu... 3977-1

Sklep spożywczy... 3964-1

Sprzedam sklep z powodu zmiany interesu... 3957-2

Sprzedam meble z pokoju i kuchni... 4094-3

Sprzedam łóżka z materacem... 4054-2

Sobczak Marja zagubiła paszport... 4085-3

Sprzedaję 2 szaty depowe... 4045-5

Sklep spożywczo-kolonjalny... 4045-5

Sprzedam psa foksteyera... 4100-1

Torebki paciorkowe do sprzedania... 4060-5

Urządzenie sklepowe... 3957-1

Zagubiono dn. 6/IV 20 r. 2-e kont rolki... 4085-1

A. Kasjerki, ekspedjowane polecany... 4088-1

Nauczycielki różnej nauce... 3951-9

Akuszerka-masażystka... 2505-25

Akuszerka Marja Kubicka... 3708-8

Do gospodarstwa u samotnego potrzebna osoba... 4069-3

Test do odebrania w „Rozwoju”... 4035-1

Wzrostła w średnim wieku... 4044-2

Lokaj (starszy) ze świadectwami... 3979-1

Lokal złożony z 2 pokoi... 3955-4

Ważne DZIŚ PRZEDSTAWIENIE dla dzieci i młodzieży.

Początek: g. 2.00 p.p. Ceny miejsc od Mk. 1.90.

Woda panienka z 4 kl. wykł. szałcem... 4095-1

Nauczycielka muzyki... 3993-1

Oddam dziecko na własność... 4097-1

Potrzebne zdolne panny do szycia... 3976-1

Potrzebna zdolna panienka... 3981-1

Potrzebna służąca do wszystkiego... 4083-1

Potrzebna zaraz do pralni zdolna... 3953-1

Potrzebny wykwalifikowany pomocnik... 3846-4

Potrzebne zdolne panny do szycia... 3950-4

Poszukuję siostrzeńca... 3955-1

Potrzebny człowiek do sprzątnia... 3991-1

Potrzebna zaraz panienka do szycia... 4012-2

Potrzebni robotnicy i chłopcy... 4004-1

Panienka do wszystkiego... 4031-1

Pragnę objąć zarząd domu... 4090-1

Potrzebny czeladnik szewski... 4093-1

Potrzebna służąca do wszystkiego... 4080-1

Potrzebne zaraz kompletne zdolne panny... 4084-2

Poszukuję dziewczyny... 4061-1

Pokój z meblami dla inteligentnej... 4050-1

Poszukuję wspólniczki... 4061-1

Potrzebna niania... 4087-1

Potrzebne zdolne panienki do obsługi... 4070-2

Pokój z meblami lub bez od najmie... 4097-1

Przedsiębiorstwo... 4068-1

Skradziono paszport... 4081-3

Skradziono Bronisławie Walczyńskiej... 4086-3

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

Służąca do wszystkiego... 4083-1

TROCADELO SKATING RING... Orkiestra wojskowa... Związek Tadusza Szaniawskiego